

Utveckling av professionell kunskap i praktiken under den verksamhetsförlagda utbildningen ur röntgensjuksköterskestudenters perspektiv

Lise-Lott Lundvall¹

¹ Röntgenkliniken, Universitetssjukhuset i Linköping

Bakgrund

Röntgensjuksköterskor arbetar med både teknik och omhändertagande av patienter i samband med undersökning/behandling. Det finns få studier gjorda om hur de lär sig professionellt kunnande i praktiken under sin utbildningstid.

Syfte att undersöka hur röntgensjuksköterskestudenter gör professionell kunskap i praktiken begriplig under sin verksamhetsförlagda utbildning.

Metoder

Kvalitativ metod med ett praktik-teoretiskt perspektiv.

I) En fallstudie med observationer och informella intervjuer av en röntgensjuksköterskestudent som genomförde verksamhetsförlagd utbildning.

Fältanteckningar av observationer och informella intervjuer.

II) Teoridriven analys av fältanteckningarna som användes för formulering av frågor till en intervju-guide för individuella intervjuer.

III) Individuella intervjuer via Skype av 10 röntgensjuksköterskestudenter under deras sista år av utbildningen

IV) Iterativ teoridriven analys av intervjuerna och fältanteckningarna

Resultat

Tre olika teman som visar hur röntgensjuksköterskestudenterna lär sig professionellt kunnande i praktiken.

I) Relatera till det materiella i praktiken: lärande genom observation och lyssnande

I början av en ny placering lärde sig studenterna hur praktiken fungerade genom att observera och lyssna. Materiella saker som t ex maskiner och teknisk terminologi från teorin förstod de bättre när de såg och hörde hur det användes i praktiken. De lyssnade även på hur handledarna kommunicerade med patienter för att förstå hur praktiken utövades.

II) Kroppslig kunskap: lärande genom eget agerande

Eget agerande och görande beskrivs som viktigt när studenterna förstod logiken i hur praktiken utfördes. Det var av vikt för det kroppsliga lärande att de fick återupprepa det praktiska görandet många gånger tills det "satt i kroppen". De utgick från de tidigare praktiska övningarna under den teoretiska undervisningen. Men under det lärandet i praktiken förstod de att kroppar och materiella ting kunde upplevas och kännas på olika sätt. Repetition av görandet var därför viktigt för att få en känsla för hur praktiken skulle utövas.

III) Hantering av det oväntade: lärande vid "break-downs"

Ibland uppstod situationer när den tidigare erövrade kunskapen inte "räckte" till för att hantera en uppkommen situation. Det kunde vara bilder som inte blev som förväntat eller patienter som inte agerade på det sätt som de tidigare hade upplevt. Då tog oftast studenten ett steg tillbaka och lät handledaren agera istället samtidigt som de återgick till observation och lyssnade. De här tillfällena blev ett bra lärandetillfällen ifall handledaren efteråt förklarade valet av förändrade handlingar i förhållande till den uppkomna situationen.